



**Partij voor
de Dieren**

Brabantse Delta
Jaarverslag 2022

1. Voorwoord

Beste lezer,

Op het moment van schrijven ligt 2022 alweer even achter mij. Ik zal daarom wat dingen benoemen die in mij opkomen als ik terugdenk aan dat jaar. Zo was 2022 het jaar waarin er binnen het gebied van ons waterschap maar liefst twee gemeenteraadsfracties bijkwamen: in Breda en in Tilburg. Beide fracties gingen direct voortvarend aan de slag. Nu we op alle bestuurslagen vertegenwoordiging hebben binnen Brabantse Delta, kunnen we meer bereiken voor de dieren.

Ik zie het als een groot succes van onze fractie dat er in 2022 een glyfosaatverbod kwam voor pachtgronden van het waterschap, en dat het pachtbeleid in algemene zin duurzamer werd. Het nieuwe pachtbeleid werd door het Dagelijks Bestuur gepresenteerd, maar het is iets wat de Partij voor de Dieren vanaf het begin bepleit heeft. Ook werd er een nota biodiversiteit vastgesteld. Dat daarin van een 'biodiversiteitscrisis' werd gesproken, zie ik ook wel als onze verdienste.

Een ander succes was dat ik in 2022 mocht toetreden tot de rekenkamercommissie van Brabantse Delta. Ik zie dat óók als winstpunt voor onze partij, aangezien wij ons in het verleden hebben [uitgesproken over de fouten](#) binnen de procedure voor het kiezen van een intern lid van de rekenkamercommissie. Fouten die het ons als PvdD'ers onmogelijk maakten om verkozen te worden. Dat ligt nu in het verleden!

Natuurlijk was 2022 ook het jaar waarin er gewerkt werd aan een kandidatenlijst, een verkiezingsprogramma en een campagne voor de waterschapsverkiezingen van 2023. Tijdens het najaarscongres van de Partij voor de Dieren werd onze kandidatenlijst van 20 mensen vastgesteld. Wat was, en ben, ik trots op deze club! Ook werd het verkiezingsprogramma, waar ik zelf aan mee heb mogen schrijven, vastgesteld. Voor de eerste keer werkten we voor de waterschappen met lokale verkiezingsprogramma's en konden we dus ook gebiedsspecifieke thema's naar voren brengen. Voor Brabantse Delta waren dat onder anderen ons verzet tegen industrieterrein Wijkevoort in Tilburg en het ontmoedigen van waterintensieve teelt in het beekdal van Aa of Weerij.

Tot slot was 2022 het laatste volle jaar waarin Ellen Putman, de kracht achter onder andere onze strijd voor een glyfosaatverbod, deel uitmaakte van onze fractie. Zij werd namelijk op plek 2 geplaatst van de lijst voor de Provinciale Staten. Onze achterban kan hierdoor verzekerd zijn van een sterk(er) lijntje tussen beide fracties.

We sloten 2022 rustig af, zodat we in 2023 met veel energie van start konden... voor de verkiezingscampagne!

Met vriendelijke groet,

Cynthia Pallandt,
Fractievoorzitter Partij voor de Dieren Brabantse Delta



De fractie Partij voor de Dieren Brabantse Delta in 2022, v.l.n.r.: Cynthia Pallandt (fractievoorzitter en volksvertegenwoordiger), Wim Jannes (fractieondersteuner), Ellen Putman (volksvertegenwoordiger), Ludo Maas (fractieondersteuner).

2. Inzet op de hoofdthema's

De Partij voor de Dieren heeft een planeetbrede visie. Als kleine fractie (met twee zetels) in het Algemeen Bestuur (AB) van waterschap Brabantse Delta concentreren wij ons op de kernthema's van de Partij voor de Dieren: dieren, natuur en milieu.

Ook dit jaar liet deze drie-eenheid haar signatuur weer duidelijk achter. We bespraken de beleidsvisie en nota dierenwelzijn, opgesteld door de portefeuillehouder dierenwelzijn die er door ons voorstel was gekomen. We realiseerden een verbod op het landbouwgif glyfosaat. We zetten ons in voor de bescherming van natuur, met in het bijzonder aandacht voor water en de dieren die daarin leven. En ook dit jaar droegen wij bij aan organisatorische vooruitgang.

Hieronder volgt een samenvatting van onze belangrijkste activiteiten in 2022, om u zo een indruk te geven van hoe wij ons in het waterschap inzetten voor onze donkergroene idealen. Op onze [website](#) vindt u onder "teruglezen" een volledig overzicht.

Ook staan op onze website onze kernthema's als "Onze idealen" uitgelicht. Klikte u daarop, dan vindt u wat we hebben bereikt, eventueel specifiekere standpunten, en daaronder alle verdere gerelateerde informatie – debatbrijdagen, moties, vragen, en/of nieuwsberichten.

Begin februari en maart – De mens versus andere dieren

Begin februari en maart kwam het Algemeen Bestuur van het waterschap bijeen voor de eerste twee vergaderingen van het jaar. Voor de Partij voor de Dieren fractie stonden daar weer verschillende conflicten tussen mens en dier centraal. Wij gaven daarop onze visie: de mens niet centraal, maar zijn plek realiseren *te midden* van de andere dieren. Hieronder in wat meer detail.

In Weimeren werd in de natuur gewerkt te midden van het broedseizoen en was het onduidelijk of gerooide beplanting gecompenseerd zou worden. Na onze inbreng werd het laatste in ieder geval heroverwogen. Naast een, mogelijke, vermindering van bomenkap werden wij ook blij van een vermindering van CO₂ uitstoot door verduurzamende maatregelen voor de bedrijfsauto's. Voor muskusrattenbestrijders zou het waterschap beter helemaal geen bedrijfsauto's hebben. Wij zijn tegen het doden van deze waterkonijnen, en dus ook tegen deze bedrijfsauto's. Tegelijk pleitten wij voor veilige dijken, te Terheijden, waar het waterschap door het gedogen van koeien op de dijk haar eigen wet- en regelgeving ten behoeve van waterveiligheid niet goed handhaaft. Tot slot was er het Halsters Laag, waar er ondanks inzet voor het ecosysteem geen oog was voor de vis. De fractie riep op om

onder andere gemaal de Ligne vispasseerbaar te maken, in plaats van een visvermorzelaar. Naast dit gemaal wilde het waterschap ook nog eens het "vissen" (oftewel hengeljacht) vergunnen waar wij ons natuurlijk ook tegen uitspraken.

Eind maart – Beleidsvisie en nota dierenwelzijn

Eind maart werd de nota dierenwelzijn besproken. Eindelijk, na drie jaar. De portefeuillehouder dierenwelzijn, die er door onze inzet kwam, werkte het afgelopen jaar verder aan de nota. Na de verdere ontwikkelingen vond onze fractie het net als vorig jaar een stap in de goede richting maar nog niet compleet. En wij dienden dan ook drie moties in.

We riepen middels een eerste motie op dat vissen rechten moeten krijgen. Indirect, doordat men geen rechten meer krijgt om te jagen op vissen. In de volksmond wordt deze activiteit "vissen" genoemd, en worden de individuen die het betreft juist "vis" genoemd, wat de individualiteit van deze dieren ontkent. Er moest een einde komen aan de hobbyjacht (tweede motie) en er moesten te prevaleren alternatieven komen op het doden van dieren die graven in dijken (derde motie), naar onze stellige overtuiging. Helaas verwierp een meerderheid van onze medebestuurders al deze voorstellen, en mocht de nota – met een stemverklaring – onze steun niet ontvangen.

Tot slot brachten we deze vergadering het overwegen van onteigening om grond beschikbaar te krijgen voor natuur ter sprake – een gevoelig onderwerp.

April – Glyfosaatdebat

In april maakte het waterschap een significante stap voor de natuur. Over glyfosaat, het gif waarmee akkers geheel geel worden gespoten ter "verdelging" van "onkruid" en voelende organismen totdat zelfs de woestijn een hogere mate van biodiversiteit kent, werd hevig gedebatteerd. Dit debat was geïnitieerd door de Partij voor de Dieren en de fractie Ongebouwd – twee fracties die qua standpunt hierover niet verder van elkaar af kunnen staan. Een motie om glyfosaat te verbieden, mede ingediend door Natuurterreinen en Water Natuurlijk, was opgesteld en in het debat aangehouden – om als het nodig is later weer in te dienen. Uiteindelijk bleek dit debat aan de vooravond te staan van een geheel verbod op glyfosaat op de gronden van het waterschap zelf. Geweldig nieuws! Naast een grote winst voor de dieren en de natuur is dit ook een gigantische stap voor het milieu en de gezondheid die daarmee erg samenhangt – denk aan kanker, Parkinson, etc.

Mei – Terugkerende thema's en de mens versus de natuur

In mei kwamen oude bekenden op de agenda terug: koeien op dijken, muskusratten in vallen (op middellange termijn dodelijk¹), en het grondverwervingsbeleid.

Wij pleitten uiteraard nog steeds krachtig tegen de koeien op deze dijk, tegen muskusratten in vallen in het algemeen, en voor grondverwerving voor natuur, specifiek voor verbindingen – middels ecologische verbindingzones (EVZ's).

De jaarrekening bood gelegenheid om te pleiten tegen het gebruik van verdrinkingsvallen. Wij vroegen ons namelijk af of het waterschap deze ook financierde vanuit de kostenpost muskusrattenbestrijding, die wij graag naar 0 zien doen slinken en vervolgens verdwijnen. Dit bleek inderdaad het geval.

Soortgelijk bood de "management letter," helaas alweer, gelegenheid om te pleiten tegen de gebrekkige grondverwerving, wat al meerdere jaren aan de orde komt voor het realiseren van de ecologische verbindingzones. Wel was er voor de EVZ's deze vergadering een meevaller, met dank aan een "meekoppelkans" bij de bouw van villa's te midden van de natuur. Wij merkten dat aan als greenwashing en überhaupt ongepast in deze tijden van woningnood. Wat ons brengt bij het volgende en eerste nieuwe onderwerp in deze vergadering: stikstof.

In dezelfde vergadering namen wij ook kennis van een rapport van de rekenkamercommissie over de Kaderrichtlijn Water (KRW). De fractie vroeg zich hardop af "Wordt waterkwaliteit als hoofdpijndossier het nieuwe stikstof?" De Partij voor de Dieren is altijd voor goed vooruit kijken, en voor kiezen nu dat nog kan. De andere bestuurders, zo benoemde de fractie, zetten deze problemen vaak liever op de lange baan. "De KRW-doelstellingen zijn immers toch onhaalbaar," wordt dan gezegd. De Europese waterkwaliteitsdoelstellingen zouden we niet voldoende kunnen halen, net als bij stikstof. En dus is het idee vooruitschuiven. Totdat, denken wij dan, we met harde hand gedwongen worden, en er waarschijnlijk veel andere activiteiten "op slot" gaan. We steunden de aanbevelingen van de rekenkamercommissie over de KRW.

Bouw en waterkwaliteit leken ook even samen te komen in Plas Caron. Er lag een voorstel om de plas te vullen – te "verondiepen" – met "grond van de industrie en baggerspecie van klasse B". Dat klinkt niet erg schoon. De reactie was algeheel, en wellicht historisch, verontwaardigd. Zowel de algemeen als dagelijks bestuurders waren het er – uiteindelijk – over eens om dit plan niet uit te voeren. De Plas Caron zou in 2022 en 2023 nog terugkeren op de agenda, verklappen wij u.

¹ Door middel van een pijnlijke verdrinking na 17 minuten lang de adem inhouden.

[Een publicatie van een wijkkrant](#) blikte (op blz. 16) terug op het debat over dierenwelzijn in maart, door de Partij voor de Dieren aangezwengeld, en vooruit op een glyfosaatverbod als mogelijke toekomst n.a.v. de afgelopen vergadering.

Vanaf deze maand vonden de vergaderingen weer fysiek plaats in plaats van via Zoom en zijn ze ook [later terug te kijken](#).

Juni – Omtrent water

Juni stond voor ons in het teken van water en het leven daarin, -op en -naast. Wij agendeerden de droogteproblematiek. In historisch droge weken verdiende dit veel meer aandacht dan het kreeg, voor alle dieren. Wij namen het op voor de vissen in het water. Zij moeten vrij door het water kunnen bewegen. Door de mens neergezette obstructies moeten zij heelhuids kunnen passeren. Wij sommeerden ook om dieren veel meer ruimte te geven, vrij van recreanten op het water. En tot slot, het leven naast het water. Dit betrof uiteraard de jagende visser. Wij moesten uitleggen dat het *not done* noch stoer is om dit te doen naast de kraamkamers, die daar nota bene bestaan om vissen zich te laten voortplanten.

Verder stelden wij in het begin van deze maand ook voor het eerst dit jaar bestuurlijke vragen (zogenoeten artikel 47 vragen). Er was namelijk een paardentram aangekondigd voor op de Open Dag Bouvigne, rondom de hoofdvestiging en vergaderlocatie van dit waterschap. Het waterschap ging hier echter niet over buiten de muren van Bouvigne, dit was stichting Breda Nassaustad. Het waterschap vond het geen inbreuk maken op dierenwelzijn – waar zij zich met de dierenwelzijnsnota wel door laten leiden in alles wat ze doen – maar heeft bij de stichting desalniettemin aandacht gevraagd voor het dierenwelzijn.

Juli – Meer vragen, meer debat, maar minder antwoorden

In juli stelden wij drie keer zoveel sets vragen als in het jaar tot dan toe. Wij vroegen waterschap Brabantse Delta over het verstandig communiceren over mogelijk dodelijke hoeveelheden blauwalg in het water, het handhaven tegen illegale wateronttrekking in de Turfvaart, en over het gebruik van “icoonsoorten” bij het biodiversiteitsbeleid.

In de vergadering in juli was grondbeschikbaarheid weer een belangrijk thema. Het lijkt een tweemaandelijks trend. Weer een management letter, “management letter 2”, gaf dit probleem duidelijk aan. Onze jurist Ellen Putman greep helemaal terug naar Thorbecke, die in 1851 de Onteigeningswet invoerde. Onteigening gaat niet lichtzinnig, is zeker niet gemakkelijk, maar soms moet het!

Ook stemden wij in met het investeren in educatie over schoon water bij de jeugd. Dit werd opgepakt door de [media](#). Wij riepen daarnaast op om duidelijk te maken hoeveel uren een dagelijks bestuurslid nou eigenlijk werkt. Voor de transparantie!

Met meer vragen bleven er helaas ook meerdere vragen niet, onduidelijk of gewoonweg slecht beantwoord.

Augustus – Lege sloot, lege agenda

Per abuis kwam er in het zomerreces een sloot leeg te staan, dus daarvoor trok de Partij voor de Dieren Brabantse Delta aan de bel met een set vragen. Het leeg komen staan van de sloot had “geen positief effect gehad op de ecologie of de dieren die in het water leefden...” Daarna was ook de agenda leeg. En gelukkig duurde dat vele dagen meer dan het leegstaan van de sloot.

September – Organisatorische vooruitgang, en de mens versus een andere mens

In september stelden wij vervolgvragen over droogte en vissterfte, maar het antwoord liet nog even op zich wachten.

Dat de droogteproblematiek moet worden aangepakt, onderstreept onze fractie. En niet alleen wij: op 15 september werd het rapport “Zonder water, geen later” gepubliceerd van de commissie droogte die werd aangesteld door de Provincie Noord-Brabant. Onze fractie was aanwezig bij de presentatie van dit rapport en heeft het de dagen erna bestudeerd. Het las haast als het verkiezingsprogramma van de Partij voor de Dieren. Een steun in onze rug bij de strijd tegen verdroging!

Na het zomerreces werd het glyfosaatverbod een realiteit, aangejaagd door het door ons geïnitieerde debat in april!² Een gigantische stap voorwaarts. In het debat benadrukten wij de zekere negatieve effecten ervan op de biodiversiteit en specifiek het waterleven, om zo een motie die tot het tegenovergestelde opriep te pareren.

Wederom was er sprake van recreatiedruk in de natuur. Wij spraken ons uit dat hierin niet de natuur en diens belangenbehartigers het onderspit behoort te delven.

² De eerste publicatie in de media dit jaar; in mei, over dit onderwerp: [Brabantse Delta overweegt glyfosaatverbod op eigen pachtgronden | Etten-Leur | bndestem.nl](#)

Onze fractievoorzitter stelde zich verkiesbaar en werd verkozen voor de rekenkamercommissie. Hierdoor kan Cynthia Pallandt met haar kritische blik bijdragen aan de vooruitgang die bestuur en organisatie maken op belangrijke verantwoordelijkheden van het waterschap. Met zulke vooruitgang wordt Brabantse Delta klaargestoomd om toekomstige uitdagingen – bijvoorbeeld de vele crises – beter aan te kunnen. Dit vinden wij dan ook bijzonder belangrijk. Om dezelfde redenen is onze fractie ook vertegenwoordigd in de commissie bestuurlijke ontwikkeling, de commissie geloofsbrieven en de vertrouwenscommissie herbenoeming dijkgraaf.

Oktober – Innoveren moet je leren

Op de laatste dag van oktober ontvingen wij antwoorden op onze vervolgvragen van afgelopen maand over droogte en vissterfte; over de eerder besproken vaart die droog was komen te liggen en in het algemeen over de omgang van het waterschap met droogte. Helaas bleven er nog steeds vragen onbeantwoord. De algemene droogte zou de aanleiding zijn voor het droog komen te liggen van de vaart.

Naast overlast door een tekort aan water, was ook een tekort aan schoon water aan de orde. Althans, dat zou het moeten zijn. Doelstellingen in de Kaderrichtlijn water zetten ons aan om voor schoon water te zorgen, of ons daar ten minste maximaal voor in te spannen. Voldoende schoon water zou voor ons allen – lees: alle partijen en betrokkenen – centrale doelstellingen moeten zijn, benoemden wij, en niet alleen voor het voorkomen van boetes die anders van bovenaf worden opgelegd. Niet met “het lukt niet” of “het gaat niet” nabij de status quo blijven maar met volle inzet veranderen!

Zoals u leest moet er nog veel veranderen. En naast overlast door een gebrek aan water, en een gebrek aan schoon water en de boetes die dat mogelijk tot gevolg heeft, werd er in de vergadering ook nog over geuroverlast van persstations van het waterschap gesproken. Wij voegden hier aandacht voor geluidsoverlast als prioriteit aan toe, wetende hoe belangrijk dat kan zijn voor de gezondheid.

Gelukkig stond ook de innovatiestrategie en -agenda op de agenda. Maar helaas bleek ook daar dat het waterschap het liever bij het oude wilde laten, ook al presteert zij wat betreft innovatie op dit moment al ondergemiddeld onder de waterschappen. Verandering is noodzakelijk. En innoveren moet je leren. De beste manier om de toekomst te voorspellen is om die te creëren (vaak toegeschreven aan Abraham Lincoln of Peter F. Drucker), en zoals Goethe zei, haalde Ellen Putman aan: willen is niet genoeg, je moet ook handelen.

Tot slot was er deze maand de bijzondere biodiversiteitsnota om te bespreken. Uit onderzoek bleek dat bewoners biodiversiteit als grootste zorg hadden benoemd bij droogte en gebrek aan waterkwaliteit. Wij riepen op om de zorgen van de inwoners serieus te nemen en te delen. En er dan ook geld voor vrij te maken! Innovatie is niet gratis en gaat niet vanzelf.

“De natuur perfectioneert al miljoenen jaren haar natuurlijke processen om te kunnen meebewegen met veranderingen” stond er in het te bespreken stuk. De natuur is bereid om te veranderen en te experimenteren, eindeloos. Zonder hand op de knip vooruit. Van die inzet kunnen wij in het waterschap nog veel leren!

De biodiversiteit beschermen doe je door de natuur te beschermen. Niet jagen, minder maaien, minder bemesten en meer water. De natuur meer zijn eigen ding laten doen droegen wij in de vergadering aan. Want zoals David Attenborough, als dé wereldwijd bekende stem voor de natuur, zegt: “We moeten simpelweg doen wat de natuur altijd heeft gedaan, want als wij voor de natuur zorgen, zorgt de natuur voor ons.”

Wij vroegen tot slot om een verandering van de adviesnota's. Of de relatie met biodiversiteit er voor nu altijd ingezet kon worden? En met succes! Op deze manier wordt hier standaard over nagedacht, wat – denken wij – tot actie aanzet.

De natuur als inspiratiebron voor noodzakelijke innovaties. En daarop handelen.

November – Informatie

In deze maand benadrukken wij in dit jaarverslag, zoals de titel suggereert, de centrale rol van informatievoorziening.

Partijen vertegenwoordigd in het Dagelijks Bestuur dienden een motie in op de begroting. Zo roepen zij zichzelf tot de orde, maar dat terzijde. In november vooraf aan het goedkeuren van de begroting ontsprong er, net als een jaar eerder, last-minute discussie. Deze keer was het idee om met de genoemde motie eenpersoonshuishoudens met een huurwoning 49 cent korting geven op hun waterschapslasten, en meerpersoonshuishoudens met een koopwoning 6 euro en 12 cent. Naast de sterke onevenredigheid is dit een doekje voor het bloeden in tijden van inflatie en de levenskostencrisis, die weer vooral de armeren onder ons raakt. En een wel heel klein doekje. Wat ons betreft zou dat geld door ons beter besteed zijn aan bijvoorbeeld het bestrijden van de droogteproblematiek.

Daarover droegen wij bij aan de hand van het eerder genoemde rapport “zonder water, geen later”. De titel van dit rapport lijkt een theoretisch vergezicht, een eventuele mogelijkheid, maar zoals we zagen was dit voor vissen deze augustus al realiteit geworden. In de begroting bleek allereerst amper wat

opgenomen te staan over de droogteproblematiek. In ieder geval is het ongepast onevenredig verdeeld als wij, de mens, grootgebruiken terwijl de vis droog ligt.

Met betrekking tot de crisis in de levenskosten ondersteunden wij een motie om de norm voor kwijtschelding van belasting die burgers aan het waterschap kwijt zijn te verhogen naar 120% van de bijstandsnorm, en riepen wij op om te onderzoeken om hierin niet alleen inkomen maar ook vermogen mee te nemen.

Tezamen met de begroting wordt de kadernota gepresenteerd – een vooruitblik op de komende tien jaar. Hierbij brachten wij de stelling in dat de muskusrat niet meer (tot aan de landsgrens) bestreden moet worden nu er gaas in dijken wordt gelegd om gravende bevers te weren. Dit geeft namelijk ook verweer tegen de muskusrat. Hierover zetten wij bij het bespreken van de begroting uiteen: met een kostenpost van een miljoen per jaar in muskusrattenbestrijding zijn ook ruime financieringsmogelijkheden aanwezig voor het toepassen van gaas! En voorts zijn wij van mening dat er een einde moet komen aan de muskusrattenbestrijding. Financiering van hun bestrijding zullen wij nooit steunen, en daarom ook niet deze begroting.

Het kadernota debat kende drie termijnen, wat ongebruikelijk is. In de eerste termijn verzochten wij ook nog dat "dierenwelzijn" ook als bedrijfswaarde werd opgenomen. Het Dagelijks Bestuur zegde toe dit als onderdeel van de bedrijfswaarde 'Duurzaamheid' op te nemen. In de tweede termijn verweerden wij ons tegen een discriminatoire aanpak van uitheemse Amerikaanse rivierkreeften, en spraken wij ons uit voor een integraal beleid – een visie zonder onnodige tegenstrijdigheden erin. In de derde termijn onderstreepten wij het belang van wetenschap in beleid. Laten we ons laten leiden door feiten.

Wij dienden ook een motie mede in voor het verzekeren van de grondwatervoorziening. En nog een gezamenlijke motie voor vrijwilligersbrigades die het waterschap kunnen ondersteunen met onder andere de veiligheid in tijden van hoogwater beter in de gaten kunnen houden. Beiden in het kader van de Kadernota. En beiden met succes! Gelukkig. Meer aandacht en actie!

December – Besturen met een rechte ruggengraat

De verkiezingen komen er weer aan, en zo werd het tijd voor de coalitiepartijen om de door henzelf voorgedragen Dagelijks Bestuursleden ineens te gaan bekritisieren. Wij spraken hen daar op aan. Nu zou er ineens geen vertrouwen meer zijn in de manier van werken zoals dat altijd al gebeurde, en waar toen ook geen kritiek op was. Wees consistent.

Houd de rug recht, en laat zien dat je een ruggengraat hebt! Bij Plas Caron ging dit op dit moment goed, en wij complimenteerden het Dagelijks Bestuur daarmee. De eerder besloten weigering om te verondiepen met verontreinigde grond werd nu formeel. Naar alle waarschijnlijkheid zal de Provincie wel doorgaan met verondiepen met betere kwaliteit grond. Wij zijn blij dat daar dan intensief op gemonitord zal worden.

Het viel ons op dat dit dossier voor sommige belanghebbenden een verrassende wending had genomen doordat het waterschap niet instemde met de plannen. Wij gaven het Dagelijks Bestuur daarom mee om in vergelijkbare situaties in het algemeen duidelijk verwachtingen te managen om zo geen juridische claims te gaan verzamelen en ook om het Algemene Bestuur en het Dagelijks Bestuur (zichzelf), alsook diens waarden, serieus te nemen.

Een ander agendapunt waar de Partij voor de Dieren fractie van Brabantse Delta opriep tot het rechthouden van de rug betreft de bever. Dit is een beschermde diersoort, maar het valt ons al jaren op dat er lijkt te worden voorgesorteerd, én voorbereid, om dit dier hetzelfde te gaan behandelen als de muskus- en beverrat. Doe dat niet! De bever moet altijd welkom zijn en blijven. En, voor de derde maal nu in dit verslag en dus ook in het jaar 2022: de koeien moeten op de dijken niet welkom zijn.

Tot slot sprak Ellen Putman zich aan het eind van dit jaar uit voor meer prioriteit voor de natuur aan de hand van alweer de vierde managementletter die teleurstellende resultaten liet zien in de ontwikkeling en het herstel van natuur. Dit had in het bijzonder betrekking op het beek- en kreekherstel en op het creëren van ecologische verbindingzones.

Op naar het verkiezingsjaar 2023! Waarin onze partij in alle Brabantse waterschappen meedoet aan de verkiezingen, en landelijk maar liefst in 16. Een flinke groei ten opzichte van de 7 waterschappen waar we in 2022 nog vertegenwoordigd zijn geweest!

3. Perspublicaties

Regelmatig halen onze persberichten of acties geheel of gedeeltelijk de media. Hieronder staan de publicaties uit 2022 waarin onze fractie is genoemd. Klik op de titel van een bericht om het te lezen. [Op de website van onze fractie](#) wordt een actuele lijst van perspublicaties bijgehouden.

1 mei	BN deStem	Brabantse Delta overweegt glyfosaatverbod op eigen pachtgronden
6 mei	Ons Weekblad p.16	Waterschap in beroering (Natuur rond het Markdal)
20 juli	ZuidWest Update	Vier ton voor educatie bij Bergs persstation: 'Unieke kans om jeugd te bereiken'

4. Opinieartikelen

Af en toe sturen we een opinieartikel in om het debat over een bepaald onderwerp (meer) aan te zwengelen en onze visie kenbaar te maken. In 2022 zijn er door ons geen opinieartikelen ingestuurd.

5. Moties en amendementen

Hieronder de moties en amendementen die door onze fractie in 2022 zijn ingediend. Klik op de titel om de motie online te lezen. Alle amendementen en moties zijn op [de website van onze fractie](#) na te lezen.

29 maart	Motie	Beleidsvisie Dierenwelzijn: Gravende dieren	Verworpen
29 maart	Motie	Beleidsvisie Dierenwelzijn: (Hobby)Jacht	Verworpen
29 maart	Motie	Beleidsvisie Dierenwelzijn: Visrechten	Verworpen
26 april	Motie	Verbod gebruik van glyfosaathoudende middelen ook bij pachtovereenkomsten van langer dan 1 jaar	Aangehouden
23 november	Motie	Kadernota: Motie droogte	Aangenomen
23 november	Motie	Kadernota: Inschakeling groenblauwe brigades	Aangenomen

6. Vragen

Hieronder staan de schriftelijke vragen die onze fractie in 2022 heeft ingediend. Klik op de titel om de vragen en antwoorden online te lezen. Alle vragen en de antwoorden zijn op [de website van onze fractie](#) na te lezen.

2 juni	Geen paarden voor ons karretje spannen
3 juli	Vijf icoonsoorten
8 juli	Communicatie over blauwalg
8 juli	Wateronttrekking uit de Turfvaart
1 augustus	Vissterfte en droogstaande sloot in Sprang-Capelle
7 september	Vervolg vragen over droogte en vissterfte

7. Debatbijdragen in AB-vergaderingen van Brabantse Delta

Op de volgende pagina staan de bijdragen die onze waterschapsbestuurders Cynthia Pallandt en Ellen Putman hebben geleverd tijdens de vergaderingen van het Algemeen Bestuur Brabantse Delta in 2022. Klik op de titel om de bijdrage te lezen. Alle debatbijdragen zijn altijd na te lezen op [de website van onze fractie](#). De vergaderingen zijn live of terug te zien en/of luisteren via [de website van het waterschap](#).

2 februari	Geen werkzaamheden in broedseizoen en compenseren gerooide planten!
2 februari	Verduurzaming van het wagenpark
2 februari	Iedere bedrijfswagen voor muskusrattenbestrijding is er één teveel
2 maart	Waterveiligheid kan geen uitstel gebruiken
2 maart	In plannen voor Halsters Laag ook rekening houden met vismigratie en -passeerbaarheid!
29 maart	Inbreng debat nota dierenwelzijn
29 maart	Visrechten in context Zwartenbergse Polder / Noordrand-Midden
29 maart	Onteigenen overwegen in kader van grondbeschikbaarheid voor projecten
26 april	Verantwoording en inbreng glyfosaatdebat
25 mei	Plas Caron niet verondiepen met vervuilde grond en baggerspecie
25 mei	Geen koeien op de dijken
25 mei	Waterkwaliteitsdossier opvolger van het stikstofdossier
25 mei	Villa's als aanleiding voor aanleg EVZ is greenwashing
25 mei	Zitten kosten verdrinkingsvallen in kosten muskusrattenbestrijding?
25 mei	Laat een kentering zien op het gebied van grondverweving!
22 juni	Educatie, dus geen vrijgezellenfeesten op het water
22 juni	Niet hengelen bij de vispaaiplaats!
22 juni	Nieuwe gemalen per definitie vispasseerbaar maken
22 juni	Waterschapsverordening droogte-proof maken
20 juli	Grondbeschikbaarheid is wederom grote bottleneck
20 juli	Educatieve invulling persstation Bergen op Zoom: DOEN!
20 juli	Daadwerkelijke tijdsbesteding DB in kaart brengen
20 juli	Het loket 'makkelijke oplossingen' is voor grondbeschikbaarheid allang gesloten
28 september	Pitch voor kandidatuur Cynthia Pallandt voor rekenkamercommissie
28 september	Recreatiedruk heeft gevolgen voor vogels
28 september	Glyfosaatgebruik toestaan is niet aanvaardbaar of uitlegbaar
26 oktober	Geen tandje erbij maar een heel gebit
26 oktober	De natuur perfectioneert al miljoenen jaren haar natuurlijke processen om te kunnen meebewegen met veranderingen
26 oktober	Geur- en geluidsoverlast
26 oktober	Bijdrage innovatiestrategie en -agenda
26 oktober	Bijdrage over grondbeleid t.b.v. Kaderrichtlijn Water
23 november	Doekje voor het bloeden
23 november	Zonder water, geen later – ook voor de dieren
23 november	De Unie van Muskusratten
23 november	Onderzoek kwijtschelding naar 120%
21 december	Op hoofdlijnen besturen = projecten aan DB mandateren
21 december	Rug recht houden; geen vervuilde grond en bagger in Plas Caron
21 december	De bever moet altijd welkom zijn, en koeien op keringen nooit
21 december	Meer prioriteit voor natuur